

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIO TAURO
RUTKŪNO IR POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIAUS**

**IŠVADA
DĖL ŠILALĖS RAJONE DALINTŲ VIENKARTINIŲ MEDICININIŲ KAUKIŲ**

2020 m. birželio 16 d. Nr. 3-52 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. balandžio 16 d. gavo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos persiūtą pranešimą (reg. Nr. 1-709(7.9)) dėl Šilalės rajone dalintų vienkartinių medicininių kaukių. Pranešime pateikiama informacija „*Šilalės rajono „Tvarkos ir teisingumo skyrius“ nusipirko 500 vnt. vienkartinių kaukių ir jas dalina žmonėms*“. Prie pranešimo pridedamos nuotraukos iš socialinio tinklalapio „Facebook“, kuriose užfiksuotas Petro Dargio ir Tado Bartkaus medicininių kaukių dalijimas. Pranešėjas rašo, kad jam „*niekaip neina rasti informacijos, kaip buvo atliktas pirkimas iš Partijos Tvarka ir teisingumas biudžeto, ar galėtumėte atsakyti, ar pirkimas buvo sąžiningas ir nepažeisti jokie pirkimo įstatymai?*“.

2020 m. balandžio 27 d. VRK posėdžio metu nuspręsta pirmiau minėtą pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui ir VRK nariui Taurui Rutkūnui.

2020 m. gegužės 6 d. VRK išsiuntė paklausimą reg. Nr. 2-383(7.9) Partijai Tvarka ir teisingumas, paklausimą reg. Nr. 2-379(7.9) Petriui Dargiui ir paklausimą reg. Nr. 2-382(7.9) Tadiui Bartkui.

2020 m. gegužės 19 d. VRK gautas atsakymas reg. Nr. 1-994(7.9) iš Partijos Tvarka ir teisingumas, kuriame pateikiama informacija: „*Iš kokių lėšų VRK minimame rašte medicininės kaukės buvo įsigytos, Partija Tvarka ir teisingumas duomenų neturi. Kaip matyti iš socialiniuose tinkluose pateiktos informacijos Tadas Bartkus ir Petras Dargis VRK taip vadinamoje iniciatyvoje dalyvavo, kaip Šilalės rajono savivaldybės tarybos nariai, todėl Partija Tvarka ir teisingumas susilaikys nuo vertinimų. Partija apie medicininių kaukių dalinimo iniciatyva sužinojo iš VRK kreipimosi. <...> medicininių kaukių dalinimo metu partija nepatyrė jokių išlaidų. <...> Petras Dargis ir Tadas Bartkus nėra numatyti kandidatais 2020 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose*“.

2020 m. gegužės 11 d. VRK gautas atsakymas reg. Nr. 1-903(7.9) iš Tado Bartkaus, kuriame nurodoma, kad „*Labdaringos akcijos iniciatyva kilo prie kavos puodelio, iškart, kuomet šalyje buvo paskelbtas karantinas <...>. Konkretaus iniciatoriaus įvardinti negalėčiau, nes tai buvo bendri kolegų pasikalbėjimai. <...> Šilalės rajoną pasirinkau todėl, kad nuo gimimo iki šių dienų*

jame gyvenu. Medicininės kaukės iš asmeninių lėšų buvo nupirktos 2020 m. kovo 26 d. Kaukės buvo dalinamos nuo 2020 m. kovo 30 d. iki 2020 m. balandžio 5 d. atsitiktinai gatvėje sutiktiems žmonėms – po vieną vieneta. Dalis kaukių buvo palikta parduotuvėse, kad pardavėjos jas padalintų atėjusiems be kaukės pirkėjams. <...> prisidėjau 50 Eur iš savo asmeninių lėšų. <...> labdaringos akcijos nederinau su partija „Tvarka ir teisingumas“, iš jos jokios pagalbos bei prisidėjimo negavau. Planų dalyvauti rinkimuose neturiu“.

2020 m. birželio 3 d. VRK gautas atsakymas reg. Nr. 1-1172(7.9) iš Petro Dargio, kuriame nurodoma: *„Dabar negaliu konkrečiai atsakyti, kas pirmasis iškėlė mintį surengti kaukių dalijimo labdaros akciją. Gerdami kavą, kalbėjome apie tai, kad iš žmonių reikalaujama nešioti apsaugines kaukes, bet jų Šilalės rajone nėra nusipirkti kur. <...> kaukių buvo nupirkta 500 vnt., visos buvo išdalintos labai greitai. Jas dalinome atsitiktiniams sutiktiems žmonėms, didesnius kiekius, po gerą sauja, palikdavome parduotuvėse, kad pardavėjos galėtų duoti žmonėms, kurie ateidavo į parduotuvę be kaukių. Ir pardavėjoms, ir mums tada atrodė, kad darome ne nusikaltimą, bet labdaros akciją, todėl iš anksto nesiruošiau alibi ir neužsirašinėjau datų. <...> Gėda pasakyti, bet prisidėjau mažiausiai – turėjau piniginėje 20 ar 30 eurų, juos ir atidaviau. <...> Kaukes dalinome atsitiktinai gatvėje sutiktiems žmonėms, dalį palikome parduotuvėse, kad pardavėjos padalintų atėjusiems be kaukių pirkėjams. Nesu jokios partijos narys ir savo veiksmų paprastai su niekuo nederinu. <...> Į Seimą nepretenduoju“.*

Dėl galimai neteisėto finansavimo

Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybės biudžeto asignavimai politinėms partijoms gali būti naudojami tik: 1) politinei kampanijai finansuoti; 2) rinkimų užstatui; 3) ilgalaikiam ir trumpalaikiam turtui įsigyti; 4) atsiskaityti su darbuotojais; 5) mokesčiams ir kitoms įmokoms į valstybės biudžetą, privalomojo valstybinio socialinio draudimo bei privalomojo sveikatos draudimo įmokoms; 6) paslaugų teikimo išlaidoms; 7) politinės partijos politinės kampanijos skoloms apmokėti; 8) politinės partijos paimtoms paskoloms, skirtoms šios dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytoms išlaidoms, apmokėti. Atsižvelgiant į tai, valstybės biudžeto asignavimų naudojimas ne pagal šiame įstatyme nustatytą paskirtį laikomas šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu (Politinių partijų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 5 straipsnį politinės partijos negali būti labdaros ir paramos teikėjais.

Pagal surinktus duomenis, Partija Tvarka ir teisingumas neprisidėjo prie vienkartinės medicininės kaukių dalijimo akcijos Šilalės rajone. Kaukės buvo nupirktos iš asmeninių fizinių asmenų lėšų. Draudimo partijos nariams, kaip fiziniams asmenims, vykdyti labdaringas akcijas ar prisidėti prie jų nėra.

Nesant duomenų, kad Partija Tvarka ir teisingumas būtų organizavusi ar prisidėjusi prie šios labdaringos medicininių kaukių dalinimo akcijos, nėra pagrindo tirti dėl partijos lėšų panaudojimo ir pirkimų procedūrų.

Dėl galimo rinkėjų papirkimo

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

Paskelbus rinkimų datą, prasideda rinkimų kampanija (2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.), kurios metu įsigalioja draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją balsuoti už vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, ar turint tikslą kitaip paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais.

Pagal surinktą medžiagą nustatyta, kad vienkartinės medicininės kaukės Šilalės rajone buvo dalintos dar iki Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos pradžios, be to, tuo metu nevyko ir kitų rinkimų politinė kampanija, taigi draudimas pirkti rinkėjų balsus dar nebuvo įsigaliojęs. Rinkimų įstatymuose nėra numatytų draudimų fiziniams asmenims dovanoti daiktus kitiems asmenims, dalyvauti labdaringose akcijose ar savanoriauti iki rinkimų datos paskelbimo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

Nepripažinti Tado Bartkaus ir Petro Dargio 2020 m. kovo 30 d. ir 2020 m. balandžio 5 d. Šilalės rajone vykdytos labdaringos vienkartinių kaukių dalinimo akcijos rinkėjų papirkimu.

VRK narys

Tauras Rutkūnas

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Sandra Prokofijovienė